

ÅRSPLAN 2023/ 2024

GARDER BARNEHAGE

Barnehagens samfunnsmandat

«Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem» (barnehageloven § 1)

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet med et omsorgs- og læringsmiljø til barns beste. Hensynet til hvert enkelt barn, og et godt felleskap skal ivaretas, og alle barn skal gis utfordringer tilpasset sin alder og sitt funksjonsnivå. Barnehagens samfunnsoppgave er tidlig forebygging av diskriminering og mobbing.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes, og en lærende organisasjon der det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagens årsplan

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven og rammeplanen i praksis. Den skal vise hvordan personalet skal jobbe målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet, - for å gi kontinuitet, progresjon og utvikling av både barn, personale og virksomheten.

Årsplanen er:

- et arbeidsredskap for personalet
- en dokumentasjon av barnehagens valg og begrunnelser
- informasjon til barnehagens samarbeidspartnere, og myndighetsnivåene

Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette barnehagens årsplan.

INNHOLD

Barnehagens samfunnsmandat	s. 2
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	s. 2
Barnehagens årsplan	s. 2
Barnehagen vår	s. 4
Barnehagens verdigrunnlag	s. 5
Demokrati	
Mangfold og gjensidig respekt	
Likestilling og likeverd	
Bærekraftig utvikling	
Livsmestring og helse	
Barnehagens formål og innhold	s. 6
Omsorg	
Lek	
Læring	
Danning	
Vennskap og fellesskap	s. 7
Kommunikasjon og språk	
Barns medvirkning	s. 8
Samarbeid mellom hjem og barnehage	s. 8
Overganger	s. 9
Tilvenning	
Fra barnehage til skole	
Vår pedagogiske virksomhet	s. 10
Planlegging	
Vurdering	
Dokumentasjon	s. 11
Våre arbeidsmåter	s. 12
Tema-arbeid	
Prosjektarbeid	
Progresjon	
Barnehagens fagområder	s. 13
Didaktisk dagsrytme	s. 16
Satsningsområde/ temaer – team store	s. 18
Årshjul - team store	s. 20
Satsningsområde/ temaer – Sommerfugler	s. 22
Årshjul – Sommerfugler	s. 24
Satsningsområde/ temaer – Solstråler	s. 25
Årshjul – Solstråler	s. 29
Pedagogiske og metodiske verktøy	s. 30
Våre samarbeidspartnere	s. 32
Informasjon	s. 33
Barnehagerute	s. 34

Barnehagen vår:

Garder barnehage ligger landlig til «midt i bygda». Den første barnehagen startet opp i grendehusets kjellerlokaler i 1972, og i 2004 åpnet ny større barnehage i nyoppussede og utvidede lokaler.

Inne har vi flere ulike rom i tillegg til en større sal som brukes til både gym og arrangementer. Vi har formingsrom, bygge krok, språkrum, leserom, kjøkken og ulike lekerom.

Ute har vi et variert terreng både sommer og vinter med muligheter for både sykling og skigåing, i tillegg til ulike lekeapparater, små lekehus og bålhus.

Barnehagen ligger i et landbruksmiljø med stor mulighet for friluftsliv. Områdene rundt barnehagen brukes flittig til turer og lek i naturen. Vi har også vår egen naturlekeplass med stor gapahuk og fotballbane.

Barnehagen er privat og eies av Garder Vel, og drives av et valgt styre blant Garders befolkning, foreldre og ansatte. Vi har totalt 40 plasser, hvor fordelingen mellom store og små barn varierer fra år til år. Barna er både i aldersinndelte grupper, og i blandede grupper hver dag. Personalet følger sine faste grupper, men jobber også i team.

Team Store består av Bamser (barn født 2018), Kråker (barn født 2019) og Marihøner (barn født 2020). Ansatte: Petra (pedagogisk ansvar) Ela, Nina og Paul. Team Små består av Sommerfugler (barn født 2021) og Solstråler (barn født 2022 og etter hvert 2023). Ansatte Sommerfugler: Katinka (pedagogisk ansvar) og Vanessa. Ansatte Solstråler: Andrea (pedagogisk ansvar) og Siw. Jonas har 40% på avdeling, er pedagogisk leder og vil være med i alle gruppene.

Vi ønsker velkommen til et spennende år med fokus på lekende læring, samspill, barns medvirkning, sosial kompetanse og mestring.

Barnehagens verdigrunnlag:

Hvert barn skal bli møtt med omsorg og trygghet i barnehagen. Alle skal føle tilhørighet i fellesskapet, og skal få medvirke og bidra til fellesskapet.

Vi skal jobbe for at alle opplever anerkjennelse og gjensidig respekt. Vi skal ha respekt for barnas opplevelsesverden, og vi skal gi rom for barns ulike forutsetninger og erfaringer. Barndommen i Garder barnehagen skal være preget av lek, trivsel, vennskap, mestring, raushet og glede.

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid:» (rammeplanen 2017: s.7)

I vår barnehage betyr det:

Demokrati:

Vi skal fremme demokrati ved å jobbe for et inkluderende felleskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og få delta, uavhengig av kommunikasjonsevner og språkferdigheter. Barna skal føle seg verdifulle ved å få medvirke i egen hverdag, og vite at deres behov og ønsker blir verdsatt.

Mangfold og gjensidig respekt:

Barna i vår barnehage skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på, og vi skal synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Vi ønsker å fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og ulikheter, og hvordan vi kan lære av- og hjelpe hverandre.

Likestilling og likeverd:

Vi er alle et verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse. Barnehagen skal bidra til danning av barnas verdier og holdninger, med fokus på at alle skal møte hverandre som likeverdige mennesker. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering. Samt styrke- og trygge barnas personligheter.

Bærekraftig utvikling:

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal også få oppleve mangfoldet i naturen og lære seg omsorg for sine omgivelser. De skal lære seg å bruke ressurser på en miljøvennlig og meningsfylt måte.

Livsmestring og helse:

I barnehagen skal det være trygt for barna å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap, og også lære å mestre utfordringer og motgang. Både psykisk og fysisk helse skal fremmes, og det skal jobbes aktivt med forebygging av mobbing og krenkelser.

Barna skal oppleve daglig fysisk aktivitet, som fremmer bevegelsesglede og motorisk utvikling, og lære sunne helsevaner gjennom både aktivitet, hvile, måltider og matlaging.

Barnehagens formål og innhold:

«Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng, og samlet bidra til barns allsidige utvikling.» (rammeplanen 2017: s.19)

Omsorg:

I barnehagen skal barna oppleve at de blir ivaretatt på en trygg, omsorgsfull og varm måte. De skal møtes av lyttende, interesserte og engasjerte voksne som viser nærhet og innlevelse.

Ved å dele barna i mindre grupper med fast personal, skapes trygghet og tilhørighet. Personalet i hver gruppe blir godt kjent med «sine» barn og har da mulighet til å være mer lydhøre for barnas uttrykk, og kunne imøtekomme deres behov.

Barn i ulike aldre krever forskjellig type omsorg, og for oss er det viktig å vise barna at vi er glade i dem og bryr oss om dem gjennom hele dagen. Vi skal skape gode relasjoner ved å se, høre, være nysgjerrige, trøste, glede oss, tilby et fang og snakke sammen!

Personalet har ansvar for å organisere sitt arbeid slik at alle barn blir sett og ivaretatt hver eneste dag.

Lek:

Leken skal være den dominerende pedagogiske aktiviteten i barnehagen. Barn leker for lekens egen del, og lek har en verdi i seg selv. I leken uttrykker barn seg og får nye erfaringer sammen med andre. De utvikler sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. Lek er barnas viktigste arena for læring og utvikling, og spiller derfor en sentral rolle i barnehagehverdagen. Gjennom leken utfordrer barna sine egne evner og ferdigheter slik at de til enhver tid utvikler seg enten de leker alene eller sammen med andre.

I vår barnehage ser vi også viktigheten av personalets tilstedeværelse i leken.

Personalet skal hjelpe barna med å tilrettelegge i leken, observere, støtte og delta.

De skal bidra til et inkluderende miljø for alle og veilede hvis leken tar uheldige vendinger og fører til uheldige samspillmønstre.

Læring:

Barn er forskjellige og lærer på ulike måter. De lærer og erfarer i alt de gjør av lek og aktiviteter, både egenstyrte og planlagte voksenstyrte leker og aktiviteter. I barnehagen legger vi vekt på at barna skal få bruke hele seg og oppleve gleden av mestring. Vi vil legge til rette for allsidighet og barnas nysgjerrighet og vitebegjær, og la barna være aktive deltakere og ikke bare passive mottakere i sin egen og andres læring. Vi har fokus på læring gjennom prøving, og hjelpe barna å bli mer løsningsorientert. Det er lov å feile, det er slik vi blir bedre.

Danning:

Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling, og for alle mennesker er dette en livslang prosess som handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne og andres handlinger og væremåter. Vårt ønske er at barna skal få utvikle trygghet på seg selv og egen identitet, samtidig som de skal oppleve at både egne og andres bidrag til fellesskapet er positivt.

Vennskap og fellesskap:

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvbilde. Trivsel og gode relasjoner er viktig, og dette er de voksnes ansvar. Hele livet formes vi gjennom relasjoner til andre mennesker, og derfor skal kvaliteten på relasjoner og samhandling mellom barn og ansatte i vår barnehage være den beste. Måten vi jobber med dette på er gjennom refleksjoner og drøftinger i små grupper, og hele personalet. Vi skal etterstrebe å skape et godt psykososialt leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert. Å få være en del av et fellesskap er viktig for barns trivsel og utvikling, og avgjørende for barnas muligheter for å danne relasjoner. I barnehagen har vi fokus på å se hvert enkelt barn og deres behov, noe som gir et godt utgangspunkt for integrering. Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg til den beste utgaven av seg selv.

Det å føle at man har en venn, og det å være en del av et fellesskap er svært viktig for barn. Definisjonen av hva en venn er, vil variere fra barn til barn. En jeg kan leke med, dele opplevelser med, snakke med, og felles for alle, mener vi; -en man føler seg trygg sammen med. Vårt mål er at alle barn i barnehagen skal føle seg verdifulle i felleskapet!

Kommunikasjon og språk:

I barnehagen skal vi jobbe aktivt for å skape et variert og rikt språkmiljø. Tidlig språkstimulering bidrar til økt språklig og sosial kompetanse, som igjen er avgjørende for å kunne bidra i lek og samspill med andre. Personalet skal bidra med positive og sensitive samspill med barna, og se deres behov for trygghet, ømhet og glede.

Ved å dele barna i mindre grupper er det lettere å se hvert enkelt barn. Ved hjelp av eventyr, bøker, fortellinger, musikk, sang, aktiviteter og lek vil vi gi barna opplevelser, som gruppene samtaler om i etterkant. Personalet skal være lydhøre og ha nok tid til å høre hva barnet forteller, og bistå ved å bekrefte det barnet ytrer.

Alle grupper har egne tilpassede samlinger, gruppeaktiviteter, formingsoppgaver og musikkstunder. Personalet følger sine faste grupper, slik at kontinuiteten opprettholdes, og hvert enkelt barn får best mulig oppfølging og tilrettelegging av sine aktiviteter og opplegg.

Barns medvirkning:

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven § 1 og § 3, grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art.12 nr.1» (rammeplanen: 2017 s. 27)

Ved å gi barn inntrykk og opplevelser i hverdagen, økes deres motivasjon for selv å ville prøve, og lære mer! Dette er det viktig å sette av tid til. Barna må selv få ta del i hvordan, og hva vi gjør i hverdagen. Personalet må derfor være lydhøre og observante i forhold til hva barn uttrykker både kroppslig og verbalt, og noen barn må også oppmuntres til å komme med sine tanker og meninger. Alle barns følelsesmessige uttrykk skal tas på alvor!

Hovedintensjonen i alle oppleggene våre er at barna skal være aktivt med i både planlegging, gjennomføring og dokumentasjon. Barna skal få et eierforhold til alle aktivitetene selv om ideene kan komme fra oss voksne, i tillegg til at de selv også skal få komme med ideer. Barnas innspill skal høres og prøves og samarbeid skal stå sentralt.

Samarbeid mellom hjem og barnehage:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.» (rammeplan 2017: s. 29).

«Til barnets beste» må alltid være intensjonen vår.

For at alle barn i barnehagen skal ha den best mulige hverdagen, er vi avhengig av å ha et godt samarbeid. Til daglig skjer kontakten og dialogen i bringe- og hentesituasjonen, hvor det er rom for å snakke om hvordan dagen har vært. Dersom flere eller andre ting skal tas opp, ønsker vi å ta det under en samtale. Dette for at begge parter skal ha god tid, og at det ikke oppstår forstyrrende elementer, samt uvedkommende som ikke trenger å høre.

Terskelen skal være lav for å komme med spørsmål og/eller tilbakemeldinger rundt hvorfor vi gjør som vi gjør. Dersom det er ting man ikke forstår eller ikke er enig i, er det mye mer konstruktivt å komme med et spørsmål eller en tilbakemelding, slik at vi som jobber med dette enten kan forklare eller endre. Både negative og også positive tilbakemeldinger bidrar til gode refleksjoner for personalet i deres daglige arbeid.

Foreldresamtale er en samtale hvor foreldrene får møte avdelingsleder, styrer eller gruppeansvarlig til samtale om deres barn. Foreldrene vil bli invitert til en foreldresamtale i løpet av året. Foreldrene kan når som helst spørre om å få en samtale utover dette.

Foreldremøte avholdes i begynnelsen av barnehageåret, med bl.a. presentasjon av årsplan og diverse informasjon. I slutten av januar holdes et evaluerings- / samarbeidsmøte mellom foreldrene og personalet.

Foreldrerådet *«består av foreldre/ foresatte for alle barn og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø» (Barnehageloven § 4).*

Samarbeidsutvalget (SU) består av valgte representanter fra foreldre, ansatte og eier. SU kan drøfte foreldrenes ønsker, tanker og meninger i barnehagens daglige arbeid, og skal være kontaktskapende overfor lokalsamfunnet. SU fastsetter barnehagens årsplan.

Overganger:

En overgang til noe nytt fører til endringer i barnets rammer og rutiner. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord her.

Tilvenning:

Målsetningen med tilvenning er at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Det er også viktig for oss at foreldrene er trygge på at barnet deres har det godt i barnehagen. God kommunikasjon er avgjørende i en tilvenningsperiode, slik at barnehagen vet mest mulig om barnet, foreldrene, rutiner osv. Lengden på tilvenning er ikke fastsatt, men avhenger av barnets behov og foreldrenes mulighet for tilstedeværelse og ønsker, samt barnehagens vurderinger. Det varierer veldig hvor lang tid barn trenger for å føle trygghet. Dette er et samarbeid – *til barnets beste*. Barnehagen vil tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. En stund før oppstart ønsker vi et møte med foreldrene, slik at vi kan informere om barnehagen og barnehagehverdagen, samt bli litt kjent med barn og foreldre. Vi anbefaler at foreldrene tar med barnet på «bli kjent»-besøk et par ganger før oppstart, da får barnet mulighet til å bli litt kjent med både voksne, barn og de fysiske omgivelsene.

Fra barnehage til skole:

Vi ønsker at det siste året i barnehagen skal inneholde litt ekstra for våre «skolestartere». Den avsluttende tiden i barnehagen skal være spennende og litt utfordrende, og bidra til glede og nysgjerrighet i forhold til det som kommer.

Barnehagen samarbeider med foreldrene i forhold til deres tanker om skolestart, og vi har samarbeidsmøte/overgangsmøte med skolen. Skolen får da litt informasjon om hva barna har gjort som gruppe. Opplysninger om enkeltbarn gis kun etter skriftlig samtykke fra foreldrene. Vestby kommune har utarbeidet en egen plan for sammenheng og overgang mellom barnehage og skole/SFO.

Gjennom det siste året har bamsene jevnlig samtaler om skolestart – hvilke forventninger de har, hva de lurer på, og hva som virker skummelt. Dette for å gjøre overgangen til skole best mulig for alle.

Vår pedagogiske virksomhet:

Barnehagen skal være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging:

Gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.

Årsplanen: se innledningsvis.

Månedspaner: hvor hver gruppe eller team lager en didaktisk plan for sitt arbeid.

Ukeplaner: Detaljert plan for hver uke, som også sendes til foreldre på epost.

Team-møter: Hvert team møtes en gang pr. måned til planlegging og evaluering.

Personalmøter: Hele personalgruppa møtes en gang pr. måned ca. 3 timer etter barnehagens åpningstid, for felles planlegging, drøfting, evaluering og faglig oppdatering.

Planleggingsdager: 5 hele dager pr. år for hele personalet, også for felles planlegging, drøfting, evaluering og faglig oppdatering.

Hver enkelt ansatt får individuell tid til egen planlegging for sin gruppe.

Eventuelle prosjektgrupper: Personal satt sammen i grupper på tvers for å jobbe med ulike prosjekter.

Vurdering:

«Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring» (Rammeplanen 2017 s. 38).

Personalet vurderer sitt arbeid gjennom refleksjoner i månedsrapportene, og gjennom drøfting på team-møtene og personalmøtene. Ut fra dette justeres eventuelt arbeidet, og vi søker stadig utvikling og forbedring. Observasjoner og tilbakemeldinger er gode verktøy i dette arbeidet.

Det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler, og målsamtaler for alle ansatte.

Foreldreundersøkelser/brukerundersøkelser gir også viktige tilbakemeldinger til oss, og vi søker å finne gode løsninger på innspillene vi får.

Vi lager beredskapsplaner, foretar analyser, risiko-vurderer, justerer og gjør endringer i både planer og det fysiske miljøet når det er behov for det.

Barnesamtaler: For å sikre god utvikling og trivsel i barnas liv, har vi barnesamtaler med barna i de tre eldste barnegruppene. Å ha kjennskap til barnas indre glede medfører at vi i større grad kan skape situasjoner og aktiviteter som legger til rette for en god utvikling. Det hender at barn strever, og vi ønsker å gi barna en mulighet for å samtale med en voksen om små og store hendelser, og følelsesmessige reaksjoner. Det å bekrefte et barns uttrykk og å sette ord på ulike følelser er en viktig del av en god dialog – alle har en mental helse å ta vare på. Vi mener vi kan bidra til, at barna tar vare på sin mentale helse, ved å være gode støttespillere som er engasjerte på deres vegne.

Dokumentasjon:

Synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og Rammeplanen.

Månedssrapport: Hver gruppeansvarlig og/eller team-ansvarlig skriver en pedagogisk og reflekterende rapport hver måned.

Månedsbrev: Sendes foreldre på epost med informasjon om hva som er gjort siste måned og hva som skal skje neste måned.

Referater: Det skrives referater fra alle møter.

Bilder: Bilder tatt i hverdagen blir hengt opp i barnehagen / på oppslagstavlen i garderoben, og legges ut på barnehagens facebook sider. Dette skjer kun med foreldres samtykke.

Individuelle mapper: Observasjoner og dokumenter på enkeltbarn, i forhold til eventuelle tiltak som iverksettes. Dette skjer i samråd med foreldrene, og de har full innsynsrett i, og kan få utlevert barnets dokumenter. Personopplysninger behandles i samsvar med personopplysningsloven.

Kommunikasjonsbøker: Mellom enkeltfamilier og barnehage – ved behov.

Våre arbeidsmåter:

«Arbeidsmetodene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning og gi barn mulighet til medvirkning» (Rammeplanen 2017: s. 45).

Tema-arbeid:

Personalet utarbeider en plan/årshjul med innhold, prosess og mål ut fra et gjennomgående tema for året.

Prosjekt-arbeid:

Tar utgangspunkt i barnas interesser og initiativ. Deres undring leder innhold og prosess i prosjektet, og barnas medvirkning står sentralt.

I både tema-arbeid og prosjekter har barn og voksne muligheter til å fordype seg og reflektere sammen om et emne. Dette krever engasjement og oppmerksomhet fra de voksne, også fra foreldrene. Vi skal legge til rette for repetisjoner, samtidig som kunnskapsnivået skal økes i tråd med barnas utvikling og forståelse. Voksne må likevel ikke legge for mange føringer -det er barna som skal finne veien videre!

Progresjon:

Alle barn i barnehagen skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Vi har fokus på å dele barna i mindre aktivitetsgrupper basert på alder og kognitiv utvikling. Dette krever høy voksentetthet, noe som også bidrar til at hvert enkelt barn blir sett for den de er. I små grupper har også barna større mulighet for innvirkning på sin hverdag. Vi har fokus på å se hvert enkelt individ, og arbeider bevisst for at alle barn skal føle seg sett og hørt. Gjennom en slik arbeidsmetode oppdager vi, og kan følge opp det barna er opptatt av. Vi legger til rette for progresjon hos hvert enkelt barn, samt at vi har en unik mulighet til å gi hvert enkelt barn mestringsopplevelser og noe å strekke seg etter. På denne måten kan vi sikre at alle barn utvikler seg, lærer, og opplever fremgang. Progresjonen kan synliggjøres i arbeidet som sees på avdelingen, ved dokumentasjon, og den er et godt utgangspunkt for foreldresamtaler.

Vi mener også det er viktig med progresjon i personalgruppa. Derfor har vi stort fokus på kompetanseutvikling av personalet. Dette for å gjøre de ansatte best mulig rustet til de daglige møtene med hvert enkelt barn, barnegruppa som helhet, foreldrene og også for egen utvikling. Kompetanseutviklingen foregår ved; kurs og nettverk i regi av Vestby kommune, interne og eksterne kurs, framlegg for hverandre, tilegnelse av faglitteratur, drøftingsgrupper og lærende nettverk som metode.

Barnehagens fagområder:

Vi arbeider kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder. Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn trivsel og utviklingsmuligheter.

Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter, og barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement slik at barnehagehverdagen oppleves som meningsfull og morsom. Vi vil ta i bruk ulikt materiell, utstyr og metoder i arbeidet med fagområdene.

Kommunikasjon, språk og tekst:

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

Hvordan:

- Skape gode relasjoner i lek og «arbeid».
- Få delta i lek.
- Lære teknikker for konfliktløsning.
- Samtaler i hverdagen, sette ord på følelser og tanker, dele meninger.
- Øve sosial kompetanse.
- Bøker, spill, sanger, eventyr, rim og regler, rytme og lyder.
- Høytlesning, samlinger, spill-aktiviteter i grupper.
- Bokstaver gjennom lekeskrift og tegning.
- Begrepsforståelse og variert ordforråd.
- Synliggjøre vårt språklige mangfold.
- Være lydhøre for både non-verbal og verbal kommunikasjon.
- Språkleker gjennom hele året som er tilpasset barnas språknivå.
- Stimulere/ motivere barna til å ytre meninger og argumentere.

Kropp, bevegelse, mat og helse:

Barna skal få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt.

Hvordan:

- Få allsidige bevegelseserfaringer både inne og ute hele året, gymsal, turer, lekearenaer både inne og ute, vinteraktiviteter og sommeraktiviteter (f.eks. ski- og sykkel dager).
- Videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon, og fysiske egenskaper.
- Skape gode vaner i forhold til hygiene og variert kosthold, som håndvask og matlaging.
- Bli trygg på seg selv, og kjent med egne følelser (hjerteprogram, vennebøker).
- Sette grenser for seg selv og lære å respektere andres grenser.
- Sansetrening.

Kunst, kultur og kreativitet:

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir dem anledning til utforskning, fordypning og progresjon.

Hvordan:

- Bruke ulike materialer og teknikker.

- Få bruke fantasi, skaperglede og kreativitet fritt.
- Få inntrykk gjennom «lyd og bilder», sang og musikk, ulike bilder og film, bøker.
- Gi barna mulighet til å bli kjent med et kulturelt mangfold, hva har andre laget?

Natur, miljø og teknologi:

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.

Hvordan:

- Oppleve og utforske naturen, turprosjekt, ulike turer i nærmiljøet
- Være på tur og ute hele året.
- Lære å ta vare på naturen, og respektere den, se sårbarheten om våren, rydde etter seg, respektere dyrelivet.
- Bærekraftig utvikling – begynnende forståelse.
- Lage ulike konstruksjoner, bruke og ha respekt for ulikt redskap, tau, kniv, sag og hammer.
- Gjennomføre eksperimenter – undring, lek og logisk tenkning (de eldste barna).

Antall, rom og form:

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling.

Barna skal stimuleres til undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Hvordan:

- Leke med tall, mengder og telling, -med konkrete, leker og med kroppen både inne og ute.
- Talljakt, hvor finnes det tall og hva brukes de til?
- Bli kjent med ulike former.
- Hva er stort og hva er lite?
- Hvor stor plass kan jeg leke på inne eller ute?
- Byggeprosjekter, måling og sammensetting.
- Prosjekt «Tall - land».
- Logisk tenkning.
- Matte- og språkleker med Mamma Mø og Kråka.

Etikk, religion og filosofi:

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

Hvordan:

- Få kjennskap til de grunnleggende verdiene i kristen og humanetisk arv.
- Besøke kirken, vår nærmeste nabo.
- Få kjennskap til høytider, merkedager og tradisjoner.
- Hvilke andre religioner finnes blant oss, og hva kan vi lære om disse?
- Hvilke normer og verdier finner vi i barnehagen, er de annerledes enn hjemme?
- Vise respekt for hverandre tross ulikheter.
- Markere pride.

Nærmiljø og samfunn:

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet i nærmiljøet.

Hvordan:

- Hva og hvordan er barnehagens nærmiljø?
- Garders lokale historie.
- Natur og landbruk.
- Hvilke institusjoner trenger vi i vår hverdag?
- Hva kan vi som barnehage bidra og påvirke til i vårt samfunn?
- Forstå andre samfunn/miljø – markere samenes nasjonaldag.
- Aktivt samarbeid med lokale bedrifter og personer, som f.eks. saniteten, vevstua, Anne-Birthe Dahle mm.

Alle fagområdene må sees i sammenheng, og de skal alle være en del av vårt gjennomgående innhold i hverdagen.

EMNE	MÅL	HJELPEMIDLER
Bringe /hente barna. Bør være i barnehagen senest 9.30 da starter vi med opplegg og aktiviteter. Alle må være ute av huset senest 17.00.	Barnet skal føle at det er ventet, og at vi er glade for å se det. Opparbeide trygghet, og skape en god atmosfære mellom barnehage og hjem. Innlevelse i barnets situasjon.	Barna møtes om morgenen med vennlighet, oppmerksomhet og forståelse. Hendelser i barnets hverdag i hjem og barnehage fortelles. Viktige beskjeder gis.
Frokost /Lunsj	Barna skal oppleve fellesskap, og lære å ta hensyn. Barna skal tørre å ta del i samtaler, og lære å slippe andre til. Barnas behov for kontakt med voksne skal ivaretas.	Barna spiser medbrakt mat til frokost. Til lunsj serveres brød med pålegg og varmrett en gang i uken. Barna tar del i matlaging og dekking av bord. Legge til rette for samtaler mellom barn/barn og barn/voksne.
Fruktmåltid	Et lite måltid for de som skal være lenge i barnehagen.	Knekkebrød eller brød, med pålegg, og frukt.
Håndvask	Barna lærer gode hygieniske vaner. Barnet skal oppøves til selvstendighet, få tro på seg selv.	Alle vasker hender før måltidene, og etter et besøk på toalettet.
Rydding	Ta ansvar – holde orden. Styrker fellesskapsfølelsen.	Rydde etter seg når barnet er ferdig med en aktivitet. Delta i felles rydding i overgangssituasjoner. Alle barn skal rydde minimum én leke når de blir hentet.
Hvile / soving	Barna må få den hvile / søvn de har behov for.	Soving i vogn for de minste barna. De eldre får mulighet til en hvil på madrass/sofa, -trekke seg litt tilbake!
Gym Turer	Styrke barnas motoriske utvikling og fysiske ferdigheter. Øve koordinasjon og kroppsbeherskelse gjennom lek og samspill.	Gym i salen. Sykkeldager. Ski og aking om vinteren. Går turer i nærmiljøet.
Av - / påkledning	Barna øves til å bli selvstendige slik at de kan oppleve gleden ved å mestre påkledningsferdigheter. Lære seg det vanligste ordforrådet	Barna oppmuntres til å kle på seg selv. Legge til rette for samtaler mellom barn og voksne. Store barn kan hjelpe små barn.

	<p>ang. klær og kropp. Få kjennskap til ulik påkledning ved forskjellige værtyper. Utvikle fin- og grovmotorikk. Barna skal oppleve glede ved å hjelpe andre. De eldste barna øves i å vurdere temperatur/ vær og bekledning.</p>	
Forming Aktiviteter	<p>Barna skal få kjennskap til ulike formingsaktiviteter. Oppøve ferdigheter, og skaperevne i tillegg til finmotorikk, og øye/håndkoordinasjon. Stimulere fantasien. Få et positivt forhold til forming og oppleve glede ved å skape noe selv.</p>	<p>Tegne, male, rive, klippe, lime, trykke, sy. Fingermaling, plastelina, trolledeig, garn, filt, tre, veving.</p>
Markering av barnas fødselsdager.	<p>Styrke identitetsfølelsen. Kulturformidling. Glede oss sammen. Vise omsorg, og skape gode følelser.</p>	<p>Krone av papp til bursdagsbarnet. Barnet har med noe som barna i sin gruppe kan kose seg med. Bursdagssanger.</p>
Samlingsstund	<p>Gi barna nye impulser gjennom fortellinger, bilder og konkrete. Trene på: sitte rolig sammen med andre, snakke alene, lese bok, leke leker, synge og spille, lytte til andre, og vente på tur. Samlingsstunden skal: knytte barna sammen, forberede dagen, formidle kultur og høytider, stimulere barnas språkutvikling.</p>	<p>Høytlesning. Samtale. Fortellinger. Drama. Sang. Musikk.</p>
Overgangs- og ventetider mellom forskjellige aktiviteter.	<p>Aktiv bruk av språkleker, rim og regler, musikk – slik at «ventetiden» blir meningsfull.</p>	<p>Små leker f. eks. «jeg ser noe som ikke du ser», «Alt man kan spise, kommer i munnen», klappe navnet i stavelser mm.</p>

Satsningsområder 2023/2024: Hvordan de forskjellige gruppene vil arbeide.

Team store:

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Rammeplan: «*Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.*»

Vi har valgt dette fagområdet fordi gode språkkunnskaper vil bidra til godt samspill, god konflikthåndtering og bygge opp og styrke sosial kompetanse.

Rammeplan: «*Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.*»

Vi har valgt dette fagområdet fordi vi ønsker å inspirere barna til å aktivt bruke språket i samspill med hverandre, utvikle gruppetilhørighet, knytte relasjoner og gi gode språkopplevelser. Vi vil utvikle språk-manerer og øve på høflig omgang med hverandre. Barna skal lære å stå for sine egne meninger og å respektere andres meninger i tillegg til å argumentere og begrunne sine handlinger og meninger.

2. Antall, rom og form

«*Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.*» Dette fagområdet er veldig inspirerende for barna og gir utallige muligheter til tverrfaglig arbeid med andre fagområder. Vi vil vekke barnas interesse og evne til å finne løsninger selv, og vil integrere det i hverdagen. Samtidig opplever barna på en utforskende måte at det kan finnes flere løsninger. Barna skal få forståelse og innsikt i matematiske mengder, antall og geometriske former.

Prosjekter:

Bamse og Kråker: Eksperimenter

I løpet av året skal vi gjennomføre forskjellige eksperimenter med Bamse og Kråkene. «*Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.*» og «*Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.*» Rammeplan. Barna blir inspirert til å undre seg, tenke og anta hva som kan skje. Noen eksperimenter fungerer kanskje ikke med en gang, eller utvikler seg på en annen måte enn vi hadde forutsett. Dette kan også være en god læring, å oppleve at man kan «ta feil», eller at man må tenke på en annen måte. Barna lærer også å akseptere andre meninger og å hjelpe hverandre. «*Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.*» Rammeplan.

Bamse og Kråker: Førstehjelp med førstehjelpsdukken Henry.

Førstehjelp med «Henry» er et pedagogisk læringsopplegg utviklet for barn i alderen 3-8 år. Målet er å lære barn i barnehagen og barneskolen om førstehjelp.» Røde Kors Norge.

Mariehøner: Grunnleggende førstehjelp.

Målet er at barna får grunnleggende forståelse og kunnskap om en enkel håndtering ved en skadesituasjon. Det betyr at barna skal lære å utvikle empati i en slik situasjon og å bry seg om andre ved å spørre, trøste og å hente hjelp/ rope om hjelp.

Mariehøner: Elle, Melle.

Mariehøner, Kråker og Bamse: «Vennebøker»

Både Elle, Melle og vennebøkene brukes til bevisstgjøring og aktiv styring av egen adferd, og snakker om løsningsmuligheter i vanskelige situasjoner eller konflikter. Målet vårt er å hjelpe barna til å bli selvbevisste og bidra til å styrke dem mentalt. En stor del av dette arbeid er også å sette ord på egne følelser og respektere følelser andre har. «*Personalet skal støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.*» Rammeplan.

Bamse: «Bli med på tall- land» og matte- og språkleker med Mamma Mø og Kråka

I dette prosjekt legger vi stort fokus på språk. Barna får uttale seg ift. hvilken løsning de har funnet og hvorfor. Målet er at alle barn tør å stå for sin mening, uansett om resultatet er riktig eller ikke. Samtidig lærer alle å lytte til andre, vente på tur, respektere andres meninger, fokusere på det viktigste og prøve å finne en annen løsning i tilfelle resultatet er «feil». «*Personalet skal inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.*» Rammeplan. «Bli med til tall- land» skal ikke bare være et prosjekt i seg selv, men skal bli integrert i hverdagen, slik at barna aktivt opplever hvilken betydning matematikk har for oss alle. «*Personalet skal bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen.*» Rammeplan.

Bamse får sin egen perm og lærer i løpet av året å bruke den riktig og selvstendig til dokumentasjon til «Bli med på tall- land», vennebøker, mm.

Bamse, Kråker får presentere sin favorittbok for de andre barna, Mariehønene får også anledning til dette, hvis de ønsker. Dvs. at barna skal ta med seg en bok hjemmefra, og «lese» den for de andre. De eldre barn kan også forklare hvorfor de er så glade i akkurat denne boken. «*Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.*» Rammeplan.

Marihøner: «Hva? Hvordan? Hvorfor?»

Dette prosjekt begynner med forskjellige formingsaktiviteter. Målet er at barna lærer å sette ord på det de gjør, delta aktivt i kommunikasjon og bruke språket etter egne forutsetninger, utvikle forståelse for handlinger, utvikle hukommelse og lære å overføre kunnskap på andre/ tilsvarende situasjoner, forberede seg, tenke, undre seg, glede seg, mm. «*Personalet skal invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.*» Rammeplan.

Marihøner: Norske eventyr:

«Bukkene Bruse» og «Gullhår og de tre bjørnene»; Barna skal bli kjent med norske eventyr, lære ukjente utsagn og begreper og snakke om følelser. Dette vil være en arena for aktive samtaler som fremmer undring, glede og refleksjon. «*Personalet skal sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser.*» Rammeplan.

Barnas medvirkning:

Dette er ikke et prosjekt i seg selv, men er noe vi har stort fokus på i hverdagen gjennom hele året. Alle barn i team store skal få mulighet i hverdagen til å delta aktivt i planlegging av aktiviteter, komme med innspill, oppleve at de blir tatt på alvor, og at ideene deres bli brukt for å gjøre hverdagen spennende. Samtidig vil vi være åpne for ideer dere foreldre kommer med. Målet vårt er å skape en meningsfull og spennende hverdag som bidrar til å gjøre alt for barnas beste. «*Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.*» Rammeplan. Barna får muligheten til å evaluere kvaliteten på aktivitetene vi har hatt gjennom året. Denne evalueringen bruker vi videre i arbeidet vårt.

Marihøner, Kråker og Bamse: Sansetrening

«*Personalet skal gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet.*» Rammeplan.

Årshjul team store:

August/ september:

- Nytt barnehageår og barna blir kjent med hverandre. Det gjelder spesielt Marihønene som bytter avdeling og nye barn som starter i Garder barnehagen.
- Barna skal bli kjent med prosjektene og andre aktiviteter vi skal holde på med gjennom året.
- Barna får ønske seg hvilke aktiviteter vi skal gjennomføre ilt. året.
- Foreldresamtaler
- Brannvernuke
- Sykkeldag/ turdag annenhver tirsdag

Oktober/ november/ desember:

- FORUT
- FN- dagen 24.10.
- Høstaktiviteter inne og ute, f.eks. forming, bruk av naturmaterialer, oppleve og kjenne forandringene på høsten
- Halloween
- Advent og Jul
- Santa Lucia 13.12.
- Barnesamtaler med Kråker og Bamse

Januar/ februar:

- Samefolkets dag 06.02.
- Karneval
- Ski- og ake- dager
- Første hjelp med Henry

Mars til juni:

- Påske og påskefrokost
- Barnesamtaler med Kråker og Bamse
- Foreldresamtaler med barn som skal begynne på skolen
- Sykkeldag/ turdag annenhver tirsdag
- Bamsetur og overnatting i barnehagen
- Skolebesøk
- Markering av pride: skoleaviser.no: «Vi feirer pride for å markere at vi er stolte av at folk er forskjellige, hva vi gjør, hvem vi elsker, hvordan vi ser ut og hva vi synes er viktig». «Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.» Rammeplan.

Gjennom hele året går vi på tur, og vil tilby forskjellige aktiviteter, f.eks. finne de første vår- eller høsttegn, bål og bålmat, hogge ved etter behov, bruke sag og spikkekniver, lære regler som gjelder i naturen og i trafikken, mm.

Sommerfugler:

Satsningsområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kunst, kultur og kreativitet

Ved å kombinere disse to satsningsområdene skal barna få mulighet til å videreutvikle sin språkkompetanse og språkforståelse gjennom rikelige opplevelser i fellesskap med eventyr, bøker, musikk og utforskning. Gjennom musiske aktiviteter som regler, sang og kroppsleker stimuleres barnets utvikling på alle områder: både emosjonelt, sosialt, motorisk, estetisk og kognitivt. Ved at barna bruker kroppens sanser i sine omgivelser kan dette føre til estetiske erfaringer som er grunnleggende for læring. Ved å stimulere barnas nysgjerrighet samt å undre seg i fellesskap vil dette føre til gode samtaler, læring, kreativitet, fantasi og nye måter å tenke på.

Rammeplan (2017) kommunikasjon, språk og tekst:

- Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer (Rammeplanen, 2017).
- I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur (Rammeplanen, 2017).

Rammeplan (2017) kunst, kultur og kreativitet:

- Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk (Rammeplanen, 2017).
- Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon (Rammeplanen, 2017)

Gjennomgående temaer hele barnehageåret:

Tema: Årstider

Barna i barnehagen er glade i å være ute og er ute året rundt. Vi jobber med tema årstider gjennom samlingsstunder, formingsaktiviteter, tur, musiske aktiviteter, og høytlesning. Vi vil utforske og undersøke hvordan temperaturen og fargene i naturen forandrer seg til ulike årstider. Dersom det er for kaldt til å være ute, vil vi ta med naturen inn i barnehagen og utforske undrende sammen med barna. Dette kan gjøres ved å utforske hvordan snø forandrer form og tekstur i ulike temperaturer, så karsefrø og ta med knitrende høstblader inn på avdeling. Ved å gi barna rikelige opplevelser med temaet kan barnehagen bidra til at barna blir glade i naturen og på sikt ville verne om den.

Årstre:

Ved oppstart av nytt barnehageår får sommerfuglene utdelt et felles bilde av et tre. Dette treet skal symbolisere hvilken årstid vi er i og skal dermed dekoreres i takt med skifte av årstid. Målet er at vi til slutt står igjen med et tre som rommer alle de fire årstidene, samtidig som barna kan få et eierforhold til sine kunstneriske uttrykk.

Samlingsstunder:

Barnehagen skal legge til rette for samlingsstunder minst to dager i uken med bøker, konkrete, fortellinger, instrumenter, dans, rim og regler. Samlingsstundene vil både være inne og ute.

Lek og sosial kompetanse

Barna skal få mulighet til å utvikle god selvfølelse og oppleve positivt samspill med andre. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling (Rammeplanen, 2017). Det skal tilrettelegges for et variert og utfordrende leketilbud der barna skal få mulighet til å utfolde seg og oppleve glede og mestring.

Sosial kompetanse handler om evnen til å omgås andre på en hensiktsmessig måte. Barna skal få utvikle en positiv oppfatning av seg selv og en egen sosial identitet. Personalet skal se barna, og legge til rette for deres personlige utvikling og mestring.

Lek er en viktig del av barns liv og har stor betydning for utviklingen av deres sosiale kompetanse. Det er viktig at barna har noen å leke med. De bruker leken til å bearbeide opplevelser /erfaringer, samtidig som de prøver ut forskjellige roller og handlingsalternativer for det fremtidige liv. Personalets oppgave er å tilrettelegge for lek, inspirere til ulike typer lek og veilede barna i konfliktsituasjoner.

Motorisk utvikling:

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling (Rammeplanen, 2017). Vi bruker gymsalen en gang i uken der barna vil møte ulike bevegelsesutfordringer i et miljø som stimulerer til motorisk utvikling. Her kan barna møte utfordringer de har lyst å svare på og mestre. På denne måten kan barna videreutvikle sine grovmotoriske ferdigheter på en naturlig måte gjennom kroppslig lek.

Selvstendighetstrening

Gjennom selvstendighetstrening ønsker vi at barna skal få være aktive deltakere i sin egen barnehagehverdag. De vil få muligheten til å prøve å gjøre ting selv, der de har forutsetninger for å delta. Jo mer de mestrer på egenhånd, jo bedre selvfølelse vil barnet få. Noe som igjen kan bidra til et godt selvbilde. Toåringer er ofte glad i å prøve og gjøre ting selv, og de synes det er gøy å hjelpe til. Det er et godt utgangspunkt for å øve på å være litt mer selvstendig.

Påkledning er et fint sted å øve på å bli selvstendige. Det å mestre sin egen hverdag slik at man blir mindre avhengig av andre. Barna gis mulighet til å være med å kle på seg selv. Det å finne sin egen plass, med sine egne ting på og ikke ta andre sitt. Vi vil øve på hva slags klær som passer til de ulike årstidene og hvor på kroppen plaggene skal. Det er også en fin arena for samarbeid, det å hjelpe hverandre og vente på tur.

Øve opp selvstendigheten ved å la barna gjøre mest mulig selv - som å kle av og på seg selv, vite hvilke ting som er sine og hva som skal hvor - hva skjer om man tar genseren på beina? Vi begynner i det små og tar litt om gangen.

Snakkepakken:

Vi kommer til å bruke snakkepakken for å øke fokus og bevissthet rundt språk.

Årshjul:

August/september:

- Begynner på temaet høst
- Nytt barnehageår- vi blir kjent
- Brannvernuke
- Foreldresamtaler

Oktober/november/desember

- Begynner på temaet vinter
- Forut
- FN-dag
- Halloween fest
- Advent og jul- Lucia og gudstjeneste

Januar/februar

- Fortsetter med temaet vinter
- Samefolkets dag
- Karneval

Mars/april

- Begynner på temaet vår
- Påske- påskefrokost

Mai/juni

- Begynner på temaet sommer
- 17. mai
- Pride
- Sommeravslutning

Solstråler:

Solstrålene er de minste barna i barnehagen, ettåringene. Det er nå de starter i barnehagen, og de trenger mye omsorg og trygghet. Pedagogikken ligger i rutine og hverdagsaktivitetene våre.

Satsningsområdet: Kropp, bevegelse, mat og helse.

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt» - Rammeplan.

Fordi; Små barn ER kropp. De har en kroppslig væremåte.

De bruker hele kroppen og hele seg for å bli kjent med verden, seg selv og andre.

Gjennomgående temaer hele barnehageåret:

- Tilvenning og relasjonsbygging
- Omsorg og trygghet
- Daglige rutiner og dagsrytme
- De minste barnas lek og sosial kompetanse
- Språkutvikling

Tilvenning og relasjonsbygging

I løpet av barnehageåret skal vi ta imot nye barn gjennom store deler av året, og derfor velger vi å ha tilvenning og relasjonsbygging som et gjennomgående tema.

En fra personalet vil møte dere når dere starter i barnehagen, en «bli kjent»-person. Denne personen har ansvaret for å hjelpe barnet til rette i barnehagen, og følge opp barnet i hverdagen. I den første tiden vil det være denne «bli kjent»-personen som har mest med barnet å gjøre, slik at barnet og de voksne blir ekstra godt kjent.

Når barn utforsker nye steder, eller ting, for eksempel under tilvenning, vil dere ofte se at barnet holder seg nære mor / far (den som er med på tilvenning). De vil etter hvert bevege seg litt unna, men kan se bort på mor/ far når de er ute på utforskning, som for å sjekke «er dette greit, mamma/pappa?». Når de får et bekræftende svar, så fortsetter de sin utforskning. De kan også komme tilbake og ville sitte på fanget til mor / far, for liksom å lade litt, før de tar seg en ny runde utforskning. For noen barn går dette raskt, mens andre barn trenger mer tid.

Vi forstår at det som forelder kan være både skummelt og spennende at barnet skal starte i barnehagen, og vi ønsker et godt samarbeid fra første stund. For å hjelpe barnet deres til en god start i barnehagen kan dere for eksempel bære barnet inn med ryggen mot dere, slik at det møter oss med «åpent sinn». La gjerne barnet gå selv inn i barnehagen når det kan gå. Si deretter raskt «hadet» og gå, selv om barnet gråter. Det går som regel raskt over. Barnet vil jo ikke at du skal gå, så det er ikke rart det gråter, men på denne måten signaliserer du til barnet at du stoler på oss som jobber i barnehagen, du viser barnet at du er trygg på oss. Når foreldre nøler med å gå etter å ha sagt «hadet» kan du signalisere at du er usikker på hvordan barnet har det i barnehagen. Dette smitter ofte over på barnet, som da blir mer urolig. Send oss en melding og spør hvordan det går etter en liten stund om du er urolig etter levering. Har dere mulighet til å gi barnet korte dager de første dagene og ukene, så er det fint for barnet.

Vi ønsker at barna skal bli trygge og trives i barnehagen. Derfor observerer vi barna for å bli kjent med deres interesser og behov. Vi bruker foreldrenes informasjon om barnet for å få barnet trygt på oss. Vi er i samspill med barna og imøtekommer deres initiativ og innspill til samspillet. Vi tilpasser tilvenningen til det enkelte barnet så godt det lar seg gjøre. Vi følger barnets rytme den første tiden slik at overgangen blir noe lettere. Etter hvert føyer barnet seg etter barnehagens dagsrytme.

«Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.» - Rammeplan.

Omsorg og trygghet

Omsorg og trygghet en forutsetning for at barna skal leke og utvikle seg. For at barn skal føle seg trygge må de føle seg sett og forstått. Vi er lydhøre ovenfor barnas signaler og nonverbale kommunikasjon.

Vi er på gulvet med barna gjennom dagen, der er vi lett tilgjengelige når noen trenger et fang for å lade litt, gi støtte i lek eller konflikter og invitasjoner inn i leken.

Rammeplanen sier *«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.»*

Daglige rutiner og dagsrytme:

De daglige rutinene som bleieskift, hvordan vi gjør før vi skal spise, sovetid og hvordan vi gjør etter vi har spist er fundamentet hverdagen hviler på. Trygghet og forutsigbarhet skapes ved gjentakelser, og derfor er rutiner så viktig, spesielt for de minste. Når barna vet hva som skal skje, blir verden et trygt sted.

Barn er nye for verden og hjernen absorberer enorme mengder læring hver eneste dag, hvis rutinene endres fra dag til dag må barnet forholde seg til det også, i tillegg til alt det andre nye de stadig opplever. Barn i barnehagen må også forholde seg til mange andre barn og voksne i løpet av dagen.

Vi kan ikke sammenligne med oss voksne, vi har ikke så mye nytt vi skal absorbere og lære hver dag, vi kjeder oss kanskje med rutiner. Men for barna som er i en stadig endrende, spennende og noen ganger litt skummel verden, er faste rutiner viktig og skaper nødvendig trygghet.

Gjennom hele året vil vi ha faste aktiviteter til faste dager. De varierer noe etter årstidene.

Soving

Hva skjer når vi sover og hvorfor sover vi egentlig? For å forstå hvor viktig søvn er trenger man kunnskap, og derfor velger vi å ta med noe informasjon om søvn.

Det er viktig å få sove nok. Det gjelder både voksne og barn. Små barn i barnehagen får mange inntrykk og opplevelser gjennom dagen, og derfor har de behov for en lur i løpet av dagen.

Hjernen vår har en biologisk utvikling som varer fram til begynnelsen/midten av tjuetårene. Mesteparten av denne utviklingen skjer når vi sover. Når vi sover synker blodtrykket, kroppstemperaturen blir lavere, hjerte- og lungefunksjoner går saktere, og hjernen har koblet ut omverdenen. Hjernen vaskes for avfallsstoffer når vi sover. Når vi er våkne dannes det ulike koblinger i hjernen utfra inntrykk og erfaringer vi gjør oss. Når vi sover fjerner hjernen unødvendige koblinger, samtidig som den forsterker de viktige koblingene. Dette er spesielt viktig i barndommen fordi denne rengjøringen / «reseten» av hjernen er en viktig forutsetning for både kognitiv utvikling og læring. Når barnet våkner på morgenen, er hjernen rensket og klar for nye opplevelser og inntrykk. Barn i barnehagen får mange inntrykk i løpet av dagen, og de gjør seg mange erfaringer i løpet av en barnehagehverdag.

Vi sover i sykluser som gjentar seg gjennom natta. En søvnsyklus varer ca. 90 minutter, for de minste barna kanskje noe kortere. En syklus består av fem faser. I fase én er barna våkne, og trenger kanskje hjelp til å finne roen så de får slappe av slik at de glir inn i fase to, som er den lette søvnen. Her begynner muskler og kroppen og slappe av, hjertet slår saktere og barnet er på vei inn i en dypere søvn. De dype søvnfasene kalles «non-REM» eller «slow wave sleep» (SWS), og er fase tre og fire i søvnsyklusen. Muskler og kroppen er helt avslappet, og i disse fasene kan det være vanskelig å vekke barna. Den grundigste «rengjøringa» av hjernen foregår i disse fasene, som er de lengste. Her blir det ryddet plass til nye inntrykk og mer læring. Barnas språk og langtidshukommelse blir også bygget i disse fasene. Den siste fasen kalles REM-søvn (Rapid Eye Movement). Her er hjernen litt mer aktiv og når barn er i denne fasen er de ofte lettere å vekke. De kan kanskje bevege litt på seg, eller våkne litt til og ta etter bamsen sin før de på ny beveger seg inn i dypere søvn. For barnas motoriske utvikling er denne REM fasen svært viktig. «*Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.*» - Rammeplan

De minste barnas lek og sosial kompetanse

Lek er barnas viktigste aktivitet, og barn lærer gjennom lek. Fra barnet er rundt tre måneder til rundt toårsalderen, og gjerne lenger, putter barnet alt det kommer over inn i munnen. Dette gjør de for å utforske. De undersøker smak, lukt, form og stofflighet. Barna bruker altså munnen som et verktøy for å bli kjent med verden. I tillegg styrker det immunforsvaret da de blir eksponert for ulike mikrober, og det lindrer når tennene begynner å komme. De minste barna bruker hele kroppen og alle sansene sine når de skal utforske og bli kjent med omgivelsene sine. De samler informasjon ved å putte ting i munnen, bevege på armer og bein, rister på ting, kaster, sparker eller dytter gjenstander rundt i rommet. Barn er nysgjerrige, de liker å prøve ut sine egne ferdigheter og grenser. Ettåringer er for eksempel veldig glade i å putte ting oppi bokser og ta ut igjen. De er liksom alltid «på farten» ved at de går fram og tilbake gjentatte ganger, og andre barn henger seg på denne enkle leken.

De minste er kroppslige og gjennom denne funksjonsleken utforsker barna seg selv og hva de mestrer, samt omgivelsen rundt seg. De skaffer seg en slags oversikt for å bli trygge.

Å sette ting oppå hverandre for så å rase det ned igjen er en typisk konstruksjonslek for de minste. Det ligger i ordet, at barna konstruerer, eller bygger og utforsker noe når de driver med konstruksjonslek.

De minste barna leker også begynnende late som lek, eller rollelek. De kopiere noe de har sett som for eksempel kan en kloss bli til en bil eller en mobiltelefon, eller når barn leker at de lager mat, og du blir invitert til å «smake» på maten. *«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.»* Rammeplanen.

Sosial kompetanse innebærer å kunne omgås andre på en hensiktsmessig måte.

Lek er en viktig del av barns liv og har stor betydning for utviklingen av deres sosiale kompetanse. *«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.»* - Rammeplan.

Vi leker både ute og inne. Vi er mye ute på våren og sommeren, og så lenge utover høsten som mulig.

Erfaringsmessig blir det mye innetid på senhøsten og vinteren for Solstrålene.

Vi vil at barna skal få gode opplevelser når vi er ute, og det er utfordrende å få til i den kalde årstida. Det er vanskelig for ettåringer å bevege seg ute, både på grunn av mye klær og store sko, og på grunn av føret. Det er ikke så lett å stabbe eller krabbe av gårde på glatt is eller i mye snø, eller ta opp spaden med tykke votter på. I tillegg blir man kald i kinnene og gjerne på føttene også, for små barn blir ofte stående mye stille fordi de har så mye klær på, og forstår ikke at det kan hjelpe å bevege på seg for å bli varmere. Noen ganger bringer vi derfor utemiljøet inn ved for eksempel å ta inn snø slik at barna kan utforske snø innendørs. På vinterstid er vi mye oppe i gymsalen og har motoriske aktiviteter sammen med Sommerfuglene.

Språkutvikling

Ettåringene har ikke så godt utviklet verbalt språk enda, men de gjør seg forstått gjennom non verbal kommunikasjon som peking, blick, lyder og gester. Språk læres i daglig samspill med voksne og andre barn. For å utvikle språket deres setter vi ord på det vi gjør gjennom dagen, og benevner gjenstander for begrepsinnlæring. Vi snakker med og lytter til barna, og vi leser bøker sammen med dem. Vi synger også mye sammen med barna, gjerne sanger med bevegelser. Når vi gir beskjeder bruker vi korte og enkle setninger, slik at det er lettere for barnet å forstå hva vi ønsker det skal gjøre. *«Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling.»* Rammeplan.

Årshjul

August, september og oktober

- nytt barnehageår, bli kjent med nye barn og komme inn i rutiner
- tilvenning
- foreldremøte
- Halloween- fest

November, desember, januar

- tilvenning
- foreldresamtaler (november)
- advent og julehemmeligheter

Februar, mars, april

- tilvenning
- Samefolkets dag
- karneval
- samtaler (april)

Mai, juni, juli

- 17.mai
- sommeravslutning

Høytider/ tradisjoner (Alle):

Advent og jul:

- Kalender
- Sanger
- Hemmeligheter
- Baking
- Lucia
- Nissetur
- Julebord

Fastelaven og påske:

- Boller og ris!
- Karneval
- Påseharen og kyllinger
- Påske – egg
- Påskefrokost

Pedagogiske og metodiske verktøy:

Hjerteprogrammet:

- Sosial kompetanse
- JEG, DU, VI

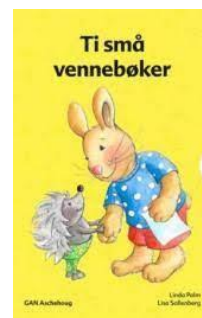
Grønne tanker-glade barn:

- Psykologisk førstehjelp!
- Et tiltak for å fremme helsebringende samtaler
- Glede, trygghet og tilhørighet stimuleres av samtaler
- Gode holdninger til seg selv
- Møte seg selv og andre med høflighet, positive forventinger, raushet og respekt

Vennebøkene:

- Konkret verktøy til arbeid med grunnleggende verdier.
- Fortellinger fra hverdagen som vekker tanker og refleksjoner.
- Hvordan er vi, og hva gjør vi mot hverandre?
- Skape gode relasjoner, samhandling og grupper.
- Barna dokumenterer selv (aldersavhengig).

”Språk- og matteleker med Mamma Mø” og ”Komm mit ins Zahlenland”:

(Bli med til talland)

Dette er to opplegg satt sammen til ett, som i hovedsak Bamsene og Kråkene skal ha som prosjekt gjennom året. Prosjektet skal gi barna forståelse og innsikt i mengder, antall og geometriske former og matematiske sammenhenger. Samtidig skal prosjektet fremme, og utvide barnas språkkompetanse, gjennom en rekke ulike matte- og språkleker. Det skal fremme barnas sansing, konsentrasjon, hukommelse, motorikk, musikalske evne, kreativitet og sosiale kompetanse.

Barna møter Mamma Mø og Kråka, som tar dem med på en fantasifull reise til et land av tall og språk. Figurene motiverer barna på hver sin måte, til å drøfte tall, mengder, former, språk og alt som skjer i hverdagen rundt barna. «*Materialet legger vekt på hva forskning sier om hvordan barn lærer best: når de har det morsomt, blir forbauset, overrasket eller glade, når de er aktive og når de bruker flere av sansene sine samtidig.*»

(Språkleker med Mamma Mø)

Prosjektet er åpent slik at det kan tilpasses barnas forutsetninger og behov. Det vil si at det skal ivareta barna nettopp der de er i utviklingen. Med dette prosjektet vil vi skape et solid grunnlag av matematiske og språklige kunnskaper før barna begynner på skolen, noe som igjen vil bidra til en best mulig skolestart.

Snakkepakken.

Snakkepakken er et pedagogisk språkverktøy for hele personalgruppen som skaper motivasjon og lystbetont bruk av språket, og den har til hensikt å hjelpe alle barn uansett språkferdigheter og morsmål med å tilegne seg språk. Snakkepakken baserer seg på syv aktuelle områder i barns hverdag i barnehage og hjem: Mat, kropp, klær, hus, dyr, farger og eventyr

Bruk av Snakkepakken gir økt fokus og bevissthet omkring språk og hva det er fornuftig å legge vekt på i språkstimuleringen. Den gir mange idéer til hvordan grunnleggende grammatikk og matematikk, rim, former, motsetninger, rekkefølger, mønstre, sammensatte ord, overbegrep mm. kan gjøres lystbetont og lekes inn.

Gjenstandene gjør barn og voksne mer frie i leken, fokus flyttes vekk fra dem selv. På denne måten vil gjenstander fra Snakkepakken kunne kompensere for, og støtte et ordforråd under utvikling. Språk tilegnes i deltagelsen. Snakkepakken gir barna mange muligheter til å delta aktivt fra første stund i gode sosiale og språklige omgivelser.

HENRY – førstehjelp for barnehagebarn.

Er et pedagogisk læringsopplegg for barn i barnehagen, hvor formålet med opplegget er å øke barnas hjelpevilje, øke bevissthet og kunnskap om førstehjelp, samt øke bevisstheten om Røde Kors' humanitære verdier.

Opplegget består av en Henrydukke med førstehjelpssekk, et sett med plansjer og en veiledningsperm.

Gjennom bruk av opplegget ønsker vi at barna skal lære seg hva de kan gjøre dersom noen slår seg eller skader seg. På den måten vil barna kunne ta mer ansvar, uansett hvem det er som trenger hjelp. Hovedansvaret ligger alltid hos de voksne, men barna kan spørre hva som

har skjedd, eventuelt trøste, og hente hjelp. At barn vet hva som må gjøres kan være avgjørende, for eksempel dersom noen har brent seg, satt noe i halsen eller mistet bevisstheten.

Våre samarbeidspartnere

Helsestasjon:

Helsestasjonen er sakkyndig instans ved tilråding av barnehageplass, og bidrar med råd og veiledning knyttet til smittevern.

PPT:

PPT er sakkyndig instans ved tilråding om spesialpedagogisk hjelp, og kan gi barnehagen råd, drøfte og veilede om enkeltbarn. Foreldrene trekkes aktivt inn i dette samarbeidet, og må gi sitt samtykke til dette arbeidet.

Spes.ped.teamet:

Et team i Vestby kommune bestående av spesialpedagoger som bistår barnehagene med opplæring og veiledning av personalet, eller direkte arbeid med enkeltbarn.

Barneverntjenesten:

«Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. Barnehageloven §22».
(Rammeplan; 2017, s 11)

Andre samarbeidspartnere:

- Regnskapsfører/kasserer; Randi Tuft Lie.
- Revisorer: BDO A/S.
- Barnehagesjefen i Vestby kommune; Trine Løvsjø.
- Barnehagerådgivere, Vestby kommune; Liv Engelund og Helene Thorkildsen Grøndahl.
- Skolene i Vestby

Barnehagens åpningstider: Mandag til fredag 06.45 – 17.00.

Adresse: Garder Barnehage
Garderveien 649
1544 Vestby

Telefon: 99 47 62 67

E-post: styrer@garderbarnehage.no

Hjemmeside: www.garder.barnehageside.no

Personalet:

Styrer/ pedagogisk leder:	Jonas Lindblom	100%
Barnehagelærer:	Petra Haubold	80%
Barnehagelærer:	Andrea Therese Westin	100%
Barnehagelærer:	Katinka Båum Kalleberg	100%
Fagarbeidere:	Siw Kjenslie Jarl	100%
	Elzbieta Kolbuch	100%
	Vanessa Jarl	100%
Assistent:	Nina Larsen Hassel	100%
	Paul Linnestad Kelley	50%

Styret:

Leder - valgt av Garder vel:	Kari – Mette Nordheim
Nestleder - valgt av Garder vel:	Henrik Haugen
Foreldrerepresentant for barnehagen:	Heidi Valmo
Representant for de ansatte:	Siw Kjenslie Jarl
Regnskapsfører:	Randi Tuft Lie
Sekretær/ Styrer:	Jonas Lindblom

(Regnskapsfører har uttale og forslagsrett. Styrer har uttale- og forslagsrett, og fungerer som styrets sekretær).

Samarbeidsutvalget (SU):

Fra foreldrene:	Lisabeth Marie Ustad
Fra de ansatte:	Petra Haubold
Fra eier:	Henrik Haugen
Sekretær:	Styrer / Jonas Lindblom

BARNEHAGERUTE 2023/2024	
GARDER BARNEHAGE	
JULI	
Uke 31:	Mandag 31. juli: Planleggingsdag – barnehagen er stengt.
AUGUST	
Uke 34:	Onsdag 23. august: Foreldremøte kl. 18.00.
	Lørdag 26. august: Sosialt sammenkomst- barn, foreldre og ansatte.
SEPTEMBER	
OKTOBER	
Uke 43:	Onsdag 25.oktober: FN-dagen (FN-kafé for foreldre fra kl. 14.00).
Uke 43:	Halloween – fest: Fredag 27. oktober.
NOVEMBER	
Uke 44:	Fredag 3. november: Planleggingsdag – barnehagen stengt.
Uke 46:	Fredag 17. november: Planleggingsdag – barnehagen stengt.
DESEMBER	
Uke 49:	Lørdag 2. desember: Juleverksted for barn og foreldre.
	Mandag 4. desember: Siste frist for innlevering av Juleferielapp!
Uke 50:	Onsdag 13.desember: Luciamorgen kl. 8.00 i barnehagen for foreldre.
Uke 52:	Mandag 25. og tirsdag 26. desember – 1. og 2. juledag, barnehagen stengt.
2024	
JANUAR	
Uke 1:	Mandag 1.januar: 1. nyttårsdag – barnehagen er stengt.
Uke 4:	Evaluerings- / samarbeidsmøte, foreldre og personalet.
FEBRUAR	
Uke 6:	Samenes nasjonaldag! (6. februar)
Uke 7:	Karneval.
Uke 8:	<i>Skolens vinterferie!</i>
MARS	
Uke 12:	Fredag 22. mars: Påskefrokost med foreldre.
Uke 13:	Onsdag 27. mars - barnehagen er stengt j.f. vedtektene § 9 (onsdag før Skjærtorsdag).
	Skjærtorsdag 28. mars og langfredag 29. mars. Barnehagen er stengt.
APRIL	
Uke 14:	Mandag 1. april: 2.påskedag. Barnehagen stengt.
Uke 17:	Fredag 26.april: Siste frist for innlevering av Sommerferielapp!
MAI	
Uke 18:	Søndag 5. mai: Dugnad kl. 10.00.
Uke 19:	Torsdag 9. mai - Kr. Himmelfartsdag - barnehagen stengt.
	Fredag 10. mai: Planleggingsdag - barnehagen stengt.
Uke 20:	Torsdag 16. mai – markering av grunnlovsdagen m/ foreldrekaffe.
	Onsdag 17. mai Grunnlovsdagen.
Uke 21:	Mandag 20.mai: Andre pinsedag.
JUNI	
Uke 23:	Fredag 7. juni: Planleggingsdag - barnehagen stengt.
Uke 25:	Sommerfest med foreldre!
	Overnatting og tur for Bamsene.
JULI	
Uke 28/29:	Barnehagen har sommerferiestengt.

